

Seksuelle overgreb og/eller grænseoverskridende adfærd

Afgivet af et udvalg nedsat efter beslutning i LMs landsstyrelse i juni 2002.

Kapitel 1: Udvalgets nedsættelse og arbejde.

1.1. Udvalgets nedsættelse og opgaver.

Landsstyrelsen besluttede i juni 2002 at anmode et udvalg om at udarbejde et regelsæt med forholdsregler i tilfælde af seksuelle overgreb i LMs arbejde. Dette er sket ud fra en erkendelse af, at der er behov for en revurdering af LMs hidtidige praksis.

LS har navnlig bedt udvalget om at

“komme med en indstilling, som både præciserer, hvem reglerne bør omfatte, og hvilke ressourcer der skal være til rådighed for et menneske, som en LM-medarbejder på den måde har voldt skade, samt hvilke forholdsregler der må tages overfor den LM-medarbejder, som er skadevolder.”

Udvalget, der har bestået af Birger Daniel Petersen, Bent Olsen, Olga Stidsen og Finn Morten Andersen, har afholdt 4 møder.

Landsstyrelsen har anmodet udvalget om at fremlægge forslag til regelsæt inden den 1. December 2002. Udvalget har ikke fundet det muligt at overholde denne tidsfrist, men har søgt at færdiggøre sit arbejde så hurtigt som muligt.

1.2. Den hidtidige praksis.

Den hidtidige praksis, som ikke foreligger i skriftlig form, har været, at det overfor ansatte prædikanter og sekretærer med forkynderopgaver mundtligt er blevet præciseret, at alle forhold, som blot tangerer problemstillingen, skal meddeles til generalsekretæren. Denne skal sikre sig, at alle implicerede i sådanne tilfælde, på en etisk forsvarlig måde af LM bliver behandlet, som de skal. Det betyder kvalificeret hjælp til den, som har været udsat for overgrebet, og det betyder, at der tages de fornødne forholdsregler for at hindre, at en LM-medarbejder forgriber sig igen.

1.3. Udvalgets overvejelser.

Udvalget er bekendt med, at der såvel i LM som i andre kristne organisationer har været sager om seksuelle overgreb. Der har også været skrevet en del om emnet navnlig i norsk presse. Spørgsmålet om seksuelle overgreb på børn har endvidere været fremme i dansk presse navnlig i relation til frivillige idrætsorganisationer og daginstitutioner for børn. Indenfor de senere år har der for de sidstnævntes vedkommende været omtalt flere retssager.

Selvom der ikke er forekommet mange sager i LM, er blot ét tilfælde nok til at gøre sig overvejelser om, hvordan LM som organisation skal forholde sig.

LM må gennem forkyndelse og vejledning formidle, at menneskets seksualitet er givet af Gud, og at den er givet til at leves ud inden for ægteskabets ramme mellem én mand og én kvinde. Dette syn indebærer, at seksuelle overgreb og/eller grænseoverskridende seksuel adfærd er brud på Guds bud og vilje ud over, at sådanne overgreb ofte også vil være et brud på den danske lovgivning og den herskende etik.

Der er imidlertid også behov for retningslinjer, der bør foreligge i skriftlig form. Dette behov bliver ikke mindre af den seksuelle frigørelse, og af at tiden er præget af et øget fokus på seksuelle emner i samfundet og i medierne.

Udvalget har overvejet at udforme en enkel definition på, hvad der ligger i ”seksuelt overgreb eller grænseoverskridende adfærd” i LMs arbejde. For ikke at risikere en for snæver afgrænsning, har udvalget undladt dette. Der henvises i stedet til afsnittet nedenfor under 2.1. om straffeloven. Afgrænsningen i straffeloven vil normalt være dækkende. Da moralbegreberne i LM og i straffeloven ikke nødvendigvis er sammenfaldende, bemærkes det dog, at straffeloven ikke nødvendigvis gør udtømmende op med, hvad der må anses for grænseoverskridende adfærd i LMs arbejde. Der kan forekomme adfærd, som i LM opfattes som grænseoverskridende, uden at der er tale om et strafbart forhold. Udvalget har dog ikke anset det for muligt at give en præcis beskrivelse af disse tilfælde.

Det er udvalgets opfattelse, at alle, som på den ene eller anden måde varetager opgaver i LM - uanset om der er tale om ansatte medarbejdere, eller om der er tale om frivillige eller tillidsvalgte - bør have udleveret nogle meget enkle retningslinjer. Retningslinjerne bør med de nødvendige tilføjelser gælde både i Danmark og på missionsfelterne.

Denne fremstilling indeholder en række vigtige oplysninger og overvejelser, som udvalget mener, enhver i LM med ledelsesansvar og ikke mindst sjælesørgerisk opgave bør være bekendt med. Selvom den primært er skrevet til disse, bør den dog kunne læses af/udleveres til enhver. Den bør således også gøres tilgængelig på LMs hjemmeside på internettet.

Når en person gør opmærksom på, at der muligvis har fundet et seksuelt overgreb sted, indebærer det en handlepligt på flere planer. Det indebærer en forpligtelse til hjælp for den, der oplyser at have været udsat for et overgreb, og det indebærer en forpligtelse til reaktion i relation til den, der udpeges som gerningsmand. En sådan sag kan involvere LM, navnlig hvis det er en ansat, der peges på.

Det samme kan gælde, hvis der er tale om en grænseoverskridende adfærd, uden at der er tale om et egentligt seksuelt forhold. Dette kan for eksempel være kys eller lettere berøringer/kærtegn, som, uden at de opfattes som direkte seksuelle overgreb, alligevel opfattes som krænkende og måske ødelæggende for en person.

Et seksuelt overgreb er en yderst alvorlig sag, og den, der mener at have været udsat for et sådant, har krav på at blive taget alvorligt i sin anklage, men også som et menneske, der har et umiddelbart behov for hjælp. Den hjælp, der er behov for, går imidlertid langt ud over, hvad der kan ydes i en sjælesørgerisk samtale. Den, som vedkommende betror sig til, kan derfor i første omgang ikke gøre meget andet end at lytte, støtte og vejlede samt vise, at sagen bliver taget alvorligt. En egentlig hjælp kræver dog langt mere end dette.

Der bør reageres hurtigt, når der er blot den mindste mistanke om, at en medarbejder i LM har forgrebet sig. Det er imidlertid vigtigt at pointere, at den, der i første omgang modtager oplysningerne, ikke skal agere politi. En forhastet reaktion, hvor tingene ikke gribes an på den rigtige måde, kan i sidste ende gøre uoprettelig skade.

Udvalget finder derfor, at der er behov for nogle ensartede retningslinjer, som så vidt muligt følges i alle situationer med de modifikationer, som situationen tilsiger. Udvalget har ikke fundet det muligt at nedskrive meget detaljerede retningslinjer, fordi ikke 2 situationer er ens. Udvalget foreslår derfor, at der nedsættes et permanent udvalg til at tage sig af alle sager, hvor der fremkommer oplysninger om, at en person med tilknytning til LM har været part i et overgreb. Det er dog klart, at en forpligtelse for LM som organisation normalt vil forudsætte, at handlingen er begået af en person med en tillidsopgave i LM enten som ansat eller som frivillig medarbejder, jf. nedenfor i kapitel 3.

Kapitel 2 indeholder en redegørelse for begrebet seksuelle overgreb, herunder navnlig reglerne i straffeloven og de overvejelser, som naturligt må gøres, i forbindelse med, at man bliver bekendt med, at en person har været udsat for et overgreb.

Kapitel 3 indeholder udvalgets overvejelser om fremtidige retningslinjer. Selvom spørgsmålet om forebyggelse ikke indgår som en del af udvalgets opgave, har udvalget alligevel fundet det naturligt også at overveje dette spørgsmål.

Denne fremstilling er primært skrevet med udgangspunkt i situationen i Danmark. Udvalget mener dog, at overvejelserne også er dækkende for i LMs ydre missions arbejde med de modifikationer som forholdene følger af, at der er tale om andre lande og kulturer samt de problemer, som følger af afstanden til Danmark. Udvalgets særlige overvejelser i forhold til missionsfelterne fremgår af afsnit 3.5.

Bilag 1 indeholder de relevante bestemmelser i straffeloven.

Bilag 2 indeholder udvalgets forslag til nogle kortfattede retningslinjer med en meget enkel beskrivelse af, hvad en medarbejder bør gøre, når vedkommende bliver opmærksom på et muligt seksuelt overgreb. Dette bilag bør alle med lederansvar i LM være bekendt med.

Kapitel 2: Seksuelle overgreb eller grænseoverskridende adfærd.

2.1. Hvad gælder efter straffeloven.

Straffeloven anvender ikke begrebet ”overgreb”. Straffelovens kapitel 24, der indeholder §§ 216 – 236, har overskriften ”Forbrydelser mod kønssædeligheden”. I praksis tales også (mere eller mindre i flæng) om sædelighedsforbrydelser, sædelighedssager eller seksualforbrydelser, når man skal karakterisere forbrydelser af seksuel karakter. Når man taler om sædelighedssager er det fordi, der er tale om handlinger, som støder an mod sædeligheden eller moralen. Det er dog på den anden side ikke sådan, at straffeloven i kapitel 24 gør endeligt op med ethvert brud på sædeligheden. Der kan sagtens forekomme handlinger, som støder an mod moralen i større eller mindre sammenhænge f.eks. i LM, uden at det dermed er strafbart.

Det bør endvidere bemærkes, at der sagtens kan fremkomme oplysninger om overgreb, som alligevel ikke straffes. Når sager ikke rejses af anklagemyndigheden kan det skyldes, at sagen er forældet. Forældelsesfristen for disse sager afhænger af strafferammen, dvs. den højeste straf, der kan idømmes, jf. nedenfor. Endvidere kan man ikke straffe børn under 15 år, jf. straffelovens § 15. I disse tilfælde vil der ikke blive rejst tiltale. Man straffer heller ikke den, der på gerningstidspunktet har været utilregnelig på grund af sindssygdom eller lignende, jf. § 16. Om dette er tilfældet, vil dog normalt først blive afklaret under en straffesag mod vedkommende.

De relevante bestemmelser i straffeloven fremgår af bilag 1. Straffeloven indeholder kort beskrevet følgende bestemmelser af betydning for denne fremstilling:

Samleje ved anvendelse af vold (voldtægt) § 216,
Samleje ved anden ulovlig tvang § 217
Samleje ved udnyttelse § 218, § 219, § 220, § 221
Samleje med et barn under 15 år § 222, stk. 1,
Samleje med et barn under 12 år, § 222, stk. 2,
Samleje med en person under 18 år, der er betroet én, § 223, stk. 1,
Forførelse § 223, stk. 2

Anden kønslig omgængelse end samleje, § 224
Blufærdighedskrænkelser, § 232

Hertil kommer, at der i straffelovens kapitel 23 om forbrydelser i familieforhold er en bestemmelse i § 210 om straffen for samleje eller anden kønslig omgængelse med børn, børnebørn eller søskende.

Ud over disse bestemmelser indeholder straffeloven tillige bestemmelser om prostitution (§ 223a), rufferi (§ 228), forulempelse eller offentlig forargelse (§ 233) og fremstilling eller udbredelse af pornografi i erhvervsmæssig øjemed (§§ 234 - 235).

Det er ikke tanken at give en udtømmende beskrivelse af straffelovens bestemmelser. I det følgende fremdrages derfor blot nogle af hovedlinjerne i straffelovens kapitel 24 med særlig vægt på de bestemmelser, som skønnes at kunne have betydning i denne sammenhæng.

Af strafferammerne fremgår, at én af de groveste handlinger er voldtægt, men man kan også tvinge sig til samleje på anden måde end ved vold eller trussel om vold. Det er således også strafbart at anvende anden ulovlig tvang f.eks. true med at afsløre noget, som vil være ærekrænkende, eller som vedrører privatlivet. Det kan også være strafbart at opnå samleje, uden at der er tale om vold. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er stor ubalance i forholdet mellem de 2 personer. Det kan være fordi forurettede er i en særlig tilstand, der gør det let at udnytte vedkommende, eller fordi forurettede på en særlig måde er afhængig af gerningsmanden, og gerningsmanden misbruger dette, f.eks. fordi gerningsmanden har en særlig betroet opgave i forhold til forurettede.

Det er strafbart at have samleje med børn under 15 år, uanset om barnet medvirker af egen fri vilje, og det er en skærpende omstændighed, hvis barnet er under 12 år, eller hvis samlejet opnås under anvendelse af tvang eller trusler, jf. § 227.

Det er ikke kun samleje, der er strafbart. Anden kønslig omgængelse end samleje, f.eks. berøring på kønsorganerne, straffes også, jf. § 224. Og det kan være strafbart, selvom der ikke er tale om nogen af delene, hvis forholdet må karakteriseres som blufærdighedskrænkelser, jf. § 232. Dette er et lidt upræcist begreb, men kan efter praksis blandt andet omfatte beføling, kys, slag i bagdelen eller afklædning. Begrebet går dog videre end dette og kan også dække f.eks. beluring eller seksuelt krænkende udtalelser.

Det er uden betydning, om et forhold begås mod en person af samme køn. Det har ikke den store betydning for den strafferetlige vurdering, jf. § 225. Det er ikke afgørende, om gerningsmanden har fået gennemført sin handling. Forsøg straffes også, jf. straffelovens § 21. En person kan også straffes for medvirken, jf. § 23.

I tilfælde af, at en person begår og straffes for et seksuelt overgreb indeholder straffeloven i § 236 mulighed for rettighedsfrakendelse, dvs. pålæg om ikke at tage ophold bestemte steder eller forbud mod at have med børn at gøre, bortset fra den pågældendes egne børn.

2.2. Andre spørgsmål.

2.2.1. Forældelsesregler.

Når en lovovertrædelse er forældet, straffes den ikke. Det sker ikke sjældent, at seksuelle overgreb ikke straffes på grund af forældelse. Det skyldes, at den forurettede har været barn og derfor ikke har været klar over, at der har været tale om et overgreb, eller at den pågældende har fortiet eller fortrængt forholdet, så det først kommer frem mange år senere.

Forældelsesreglerne findes i straffelovens § 93. Forældelsesfristen afhænger af strafferammen i den enkelte bestemmelse.

I tilfælde, hvor strafferammen er bøde eller fængsel op til 1 år er forældelsesfristen 2 år. I tilfælde hvor strafferammen er fængsel op til 4 år, er forældelsesfristen 5 år. I tilfælde hvor strafferammen er fængsel op til 10 år, er forældelsesfristen 10 år.

Strafferammen for de enkelte forbrydelser fremgår af de enkelte straffebestemmelser, jf. bilag 1.

2.2.2. Anmeldelsespligt.

Der består ikke i dansk lovgivning nogen almindelig pligt til at anmelde seksuelle overgreb. Dog er der i § 36 i Lov om Social Service en bestemmelse om, at den der får kendskab til at et barn eller en ung under 18 år fra forældres eller andre opdrageres side udsættes for vanrøgt eller nedværdigende behandling eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, har pligt til at underrette kommunen.

I medfør af § 35 i Lov om Social Service har socialministeren fastsat regler om, at en række personer i offentlig tjeneste eller hverv har pligt til at underrette kommunen, når de bliver opmærksom på, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte. Et sådant behov kan opstå på grund af seksuelt misbrug af barnet. Ansatte eller frivillige medarbejdere i LM er ikke omfattet af denne forpligtelse. Dog må det antages, at ansatte på skoler knyttet til LM er omfattet.

Selvom man ikke har pligt til at anmelde et forhold og ikke kan straffes for unkladelse heraf, indebærer dette dog ikke, at der dermed ikke er nogen moralsk handlepligt. En sjælesørger kan ikke sjældent være den første, der får betroet oplysninger om et seksuelt overgreb.

Den, som bliver betroet oplysninger, som peger i retning af et strafbart forhold, bør ikke på egen hånd rette henvendelse til politiet med en anmeldelse. Er den, som har været udsat for overgrebet, over 18 år, bør vedkommende selv tage

stilling hertil. Er den pågældende under 18 år, bør spørgsmålet drøftes med forældrene med mindre dette er udelukket, for eksempel fordi anklagen rettes mod dem. Afhængigt af barnets alder og modenhed er det dog vigtigt, at barnet orienteres og i fornødent omfang løbende inddrages i de beslutninger, som træffes. Det kan også være relevant at inddrage de sociale myndigheder. Hvis der er tale om et barn vil det som oftest være naturligt at melde forholdet til de sociale myndigheder, som herefter kan træffe de fornødne beslutninger, herunder om politianmeldelse og behandlingsmæssig bistand. Tavshedspligten for sjælesørgere sætter dog nogle grænser for handlemuligheden, jf. nedenfor under 2.2.4.

2.2.3. Særlige problemer ved sædelighedssager.

Sædelighedssager indebærer en række problemer af samme karakter, som andre straffesager, men der er også en række særlige forhold, som i det væsentlige kun knytter sig til disse sager. I det følgende omtales kort de problemer, som knytter sig til sagerne.

Der vil normalt ikke være andre end forurettede og tiltalte, der kan udtale sig om hvilket forhold, de har eller har haft til hinanden. Den forurettede vil derfor ofte stå mere eller mindre alene med sin forklaring. Ofte kan gerningsmanden have forgrebet sig mod flere, men det kan være vanskeligt at finde frem til dem. Forurettede vil ofte være plaget af skyldfølelse, hvilket kan føre til, at forholdet først kommer frem flere år efter, og at forurettede har søgt at fortrænge detaljer samt undskylder og bortforklarer det skete. Også en lang række andre følelser som vrede, hævn, sorg osv. vil røre sig i den forurettede.

En politianmeldelse af forholdet indebærer op til flere afhøringer af politiet, hvor den forurettede vil kunne føle, at vedkommende ikke bliver troet, fordi der stilles mange kritiske og nærgående spørgsmål om meget intime forhold. Det vil ofte være smertefuldt at skulle gengive, men kan på den anden side være et vigtigt led i at komme videre i livet. Med mindre der er tale om et barn under 12 år (hvis forklaring kan optages på video og afspilles i retten) undgår man heller ikke at skulle møde og gentage det hele i retten, hvor den tiltalte ofte vil være til stede.

Som følge af, at der sjældent er andre, der har overværet overgrebet, kan bevisproblemer føre til, at en skyldig bliver frifundet. Der er forskel på at have ret og at få ret.

Det skal også nævnes, at der forekommer urigtige anmeldelser af seksuelle overgreb. Det kan blandt andet ske som en hævnakt, eller det kan være en stærk overbevisning som udslag af en sygelig fantasi eller i form af ”recovered memory”, som kan være en urigtig oplevelse af et overgreb, typisk fremkaldt ved hypnose. En urigtig anmeldelse vil normalt være strafbar.

Det ovenstående skal ikke opfattes som en advarsel mod at anmelde et forhold. Strafbare handlinger bør normalt ikke forties. Det er dog vigtigt, at være opmærksom på, at en anmeldelse ikke er afslutningen for den forurettede, men at det er begyndelsen på en som oftest meget smertefuld proces.

2.2.4. Tavshedspligt.

Der gælder ikke særlige regler i lovgivningen om tavshedspligt for ansatte i LM, herunder for sjælesørgere. LMs egne uskrevne regler er, at ansatte i LM har tavshedspligt med hensyn til de betænelser eller oplysninger om personlige forhold, som en ansat bliver gjort bekendt med. Det, som bliver betroet i sjælesorg, er således undergivet tavshedspligt.

I forhold til den, der oplyser at have været udsat for et overgreb, indebærer tavshedspligten, at det ikke er muligt at gå videre med oplysningen herom. Den, der betror sig, kan dog fritage sjælesørgeren for tavshedspligten. Det kan navnlig være tilfældet, hvis sjælesørgeren skal tage sig af sagen.

Tavshedspligten indebærer videre, at en sjælesørger ikke må videregive betroelser om begåede ulovlige handlinger eller kendskab hertil. Er der tale om en alvorlig forbrydelse, og er der nærliggende fare for, at den pågældende vil begå den samme forbrydelse igen, er det dog i praksis diskuteret, om der da er en pligt til at gå videre med en betroelse.

Hvis en sjælesørger beslutter at bryde tavshedspligten enten fordi vedkommende bliver løst fra den, eller fordi der er grunde, der vejer tungere end tavshedspligten, skal det sikres, at den, der har søgt sjælesorg, er helt klar over, hvad dette indebærer. Det må bero på omstændighederne, om en sådan fritagelse skal formuleres skriftligt.

En ansat forkynder eller missionær har i almindelighed pligt til at afgive vidneforklaring i retten om forhold, som den pågældende bliver gjort bekendt med i sin tjeneste. Retsplejelovens § 170 om vidnefritagelse for blandt andre præster i folkekirken eller andre trossamfund omfatter ikke ansatte i LM. Spørgsmålet om vidnepligt afgøres dog i sidste ende af den dommer, som skal dømme i sagen.

Kapitel 3: Udvalgets forslag.

3.1. Retningslinjer.

Udvalget finder, at der er behov for nærmere beskrevne retningslinjer, som kan udleveres til alle medarbejdere i LM evt. sammen med denne fremstilling. Det er vigtigt, at der blandt medarbejderne ikke er nogen som helst tvivl om, hvad retningslinjerne er. Udvalgets forslag til retningslinjer findes i bilag 2.

3.2. Forebyggelse.

Forebyggelse består ikke kun i at forebygge mod overgreb, men også at forebygge mod ubegrundet mistanke om overgreb. At dømme efter dagspressen er der et stigende antal sager med uberettigede anmeldelser af overgreb. Det følgende er skrevet med henblik på forebyggelse i begge relationer.

Det er vanskeligt på forhånd at udpege personer, der kan tænkes at begå seksuelle overgreb. Hvis det var muligt ville der ikke være så mange straffesager i Danmark.

På den anden side er det svært at finde undskyldninger bagefter, hvis man ved almindelig omtanke kunne have garderet sig evt. ved at undlade at kalde en person til en opgave.

Der er intet i vejen for at kræve en straffeattest af alle personer, som kaldes til opgaver i LM, herunder lejrledere. Det er muligt og benyttes i stigende omfang af blandt andre idrætsorganisationer. Det er dog tvivlsomt, om det vil have nogen betydning at kræve dette i LMs arbejde. En straffeattest fortæller alene om en person tidligere er straffet. Det forekommer meget lidt sandsynligt, at en person skulle blive kaldet til en opgave som leder eller for eksempel medhjælp i børne- eller lejrarbejde, uden at nogen i LM skulle kende til, at den pågældende er tidligere straffet. Dette skyldes navnlig LMs størrelse.

Det skønnes derfor mest hensigtsmæssigt at have en retningslinje om, at ingen må kaldes til opgaver i børne-, ungdoms- eller lejrarbejde uden, at i hvert fald 2 personer med ansvar i LM siger god for vedkommende.

I de situationer, hvor man får betroet ansvar for børn hele døgnet (lejre, kostskoler o. lign.), bør der så vidt muligt være 2 til stede i de situationer, hvor der kan opstå mere intim kontakt, f.eks. når yngre lejrdeleagere skal puttes, vaskes eller hjælpes på toilettet. Dette er navnlig for at undgå situationer, hvor der kan rettes uberettigede beskyldninger om misbrug eller overgreb.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at seksuelle overgreb kan blive begået af både mænd og kvinder, men kvinder kan bedre skjule deres handlinger bag en moder- eller omsorgsrolle.

Det bør overvejes, om der er behov for udarbejdelse af nogle enkle praktiske retningslinjer for sjælesorg.

3.3. LMs reaktion i tilfælde af seksuelle overgreb.

Det er vanskeligt at give en skematisk redegørelse for, hvordan LM bør reagere. Der er ikke 2 tilfælde, der er ens, og reaktionen må derfor bero på det konkrete tilfælde. Da reaktionen må overvejes i hvert enkelt tilfælde, taler meget for at det overlades en lille gruppe at træffe afgørelsen i det enkelte tilfælde, jf. nedenfor.

Det er dog særdeles vigtigt, at de involverede oplever, at LM reagerer hurtigt og entydigt. Det afgørende er ikke, at omverdenen bliver gjort bekendt med forholdet, men at den forurettede oplever, at der sker noget, og at det hindres, at gerningsmanden kan forgribe sig igen i kraft af sin stilling.

LMs reaktion kan bestå i en række tiltag. I det følgende nævnes nogle eksempler på, hvori reaktionen kan bestå. Det er vigtigt at bemærke, at der er tale om eksempler, og at det må afhænge af den konkrete situation, hvad der skal gøres, og i givet fald i hvilken rækkefølge.

- I forhold til den, der har været udsat for et overgreb kan LMs reaktion bestå i: Medmenneskelig omsorg, sjælesorg, henvisning til terapeutisk hjælp, hjælp med bistand til betaling af terapeutisk hjælp enten via det offentlige eller betalt af LM.
- I forhold til den, der peges på som overgriber, må LMs reaktion bero på, om den pågældende har ledelsesansvar i LM eller ej.

Har den pågældende et ledelsesansvar enten som ansat eller tillidsvalgt, har LM en umiddelbar moralsk forpligtelse til at reagere overfor den pågældende. Dette ansvar kan gå på **at** søge afklaret, om der er hold i sagen eller sørge for, at dette bliver afklaret, **at** sikre, at den pågældende ikke på ny kan forgribe sig, **at** udøve fornøden ”kirketugt” og **at** give den fornødne sjælesørgeriske omsorg. Har den pågældende ikke noget ledelsesansvar i LM, er det navnlig de 2 sidste forhold, der kan tages hånd om fra LMs side.

Hvis der skønnes at være hold i beskyldningerne, dvs. hvis der er begrundet mistanke om, at der foreligger et overgreb, må en ansat eller en frivillig medarbejder normalt ophøre med sine opgaver i LM. I nogle tilfælde kan det være nødvendigt/tilstrækkeligt i første omgang at suspendere vedkommende, således at den endelige afgørelse afventer, at der kommer mere ”lys over sagen”. Bliver mistanken bestyrket, eller bliver det gennem en straffesag eller på anden

måde bevist, at der er begået et overgreb, skal den, der har begået overgrebet, fratræde sin stilling/afgive samtlige tillidshverv i LM. Undtagelsesvis kan den pågældende fortsætte med sine opgaver. Dette kan dog kun komme på tale, hvor der er tale om et grænsetilfælde som ikke på nogen måde er strafbart, hvor der er særlige undskyldende omstændigheder, og hvor der ikke er nogen risiko for gentagelse.

Den, der beskyldes for at have begået et overgreb, bør have lejlighed til efter eget valg at tage en bisidder med til eventuelle tjenestelige samtaler eller andre drøftelser af sagen. Den pågældende skal orienteres om denne mulighed. Der bør skrives et referat af samtalen.

Om der skal indgives politianmeldelse må bero på den forurettede eller dennes forældre.

Hvis der ikke indgives politianmeldelse, rejser dette imidlertid en række spørgsmål i forhold til et fortsat virke i LM for den, som beskyldningerne rettes imod. Vælger den pågældende selv at ophøre med sine opgaver i LM, løser det en del problemer. Ønsker den pågældende at fortsætte med sine opgaver, kan det blive påkrævet at LM selv gennemfører en undersøgelse af beskyldningerne med henblik på en afklaring af, hvad LMs reaktion skal være. Det er særdeles vigtigt, at en sådan undersøgelse gennemføres med den fornødne professionalisme. Det bør overlades til det udvalg, der er nævnt i afsnit 3.4. at sørge for, at en sådan undersøgelse iværksættes, så den gennemføres korrekt. Da undersøgelsens formål er at afklare, om en person skal fortsætte med sine opgaver i LM, vil det være relevant at se på de regler, som gælder på det arbejdsretlige område, herunder navnlig reglerne for afskedigelse af tjenestemænd.

Når en person har begået et strafbart forhold, er det et almindeligt princip, at vedkommende skal betale erstatning til den, der har lidt under den handling, der er begået. I forbindelse med en straffesag, vil spørgsmålet om erstatning ofte kunne afgøres i forbindelse hermed. Der kan dog nogle gange gå lang tid, inden en straffesag finder sin afgørelse, og der kan også være grunde til, at der slet ikke bliver rejst nogen straffesag. I sådanne situationer kan der være grund til at overveje, om LM bør yde økonomisk bistand navnlig til dækning af udgifter til terapeutisk hjælp for den forurettede. Udvalget har ikke kunnet fastsætte nærmere retningslinjer herfor, men bemærker, at det kan komme på tale, når overgrebet er begået ved, at en ansat eller en frivillig medarbejder har udnyttet sin position i LM, og når der ikke er mulighed for offentlig støtte eller forsikringsdækning.

Hvis en person bliver frifundet under en straffesag, rejser det en række særlige spørgsmål, herunder i relation til eventuel suspension og afskedigelse. Det er ikke muligt at beskrive, hvordan LM bør forholde sig i et sådant tilfælde. Dette må også afhænge af indholdet af en dom og den pågældendes egen holdning til sagen. Som tidligere anført er det ikke enhver sag, der fører til domfældelse. Der er derfor grund til at pege på, at LM i sin behandling af en sag må være opmærksom på, at ingen er skyldig, før den pågældendes skyld er bevist.

3.4. Procedure.

Udvalget har overvejet, hvad der vil være den mest hensigtsmæssige retningslinje i LMs arbejde. Det er meget afgørende, at den, der betror sig, oplever at blive taget alvorligt helt fra første begyndelse. Det er endvidere meget vigtigt, at en sådan betroelse bliver behandlet fuldt ud korrekt, idet det ellers vil kunne indebære større menneskelige omkostninger end nødvendigt.

Udvalget finder på den baggrund, at den hidtidige model med en orientering af en central person vil være den mest hensigtsmæssige i alle sager. Udvalget har ikke grundlag for at kritisere de hidtidige retningslinjer om, at den centrale

person er generalsekretæren. Udvalget anbefaler alligevel, at det fremover ikke er generalsekretæren, der har handlepligten på LMs vegne.

Udvalget finder, at sagerne bør håndteres af et stående udvalg på 3 - 4 personer, som udpeges af Landsstyrelsen for en 4 årig periode. Genbeskikkelse bør kunne ske. Et sådant udvalg bør mødes en gang årligt og i øvrigt træde i forbindelse med hinanden i tilfælde af, at sager opstår. Et af udvalgets medlemmer bør være ansat på sekretariatet. De øvrige medlemmer bør repræsentere forskellig sagkundskab, således at udvalget så vidt muligt repræsenterer den fornødne sjælesørgeriske, terapeutiske, sociale og juridiske eller politimæssige kundskab. Så vidt muligt bør der være både mænd og kvinder i udvalget. Generalsekretæren bør løbende orienteres om sager og om udvalgets handlinger, men bør i øvrigt holde sig på sidelinjen og alene kunne nedlægge veto overfor udvalget, hvis han finder, at der er tvingende grund hertil. Med en sådan struktur opnås det, at sagerne på den ene side behandles så optimalt som muligt og på den anden side, at generalsekretæren - ved ikke at blive direkte involveret i sagerne - i første omgang kan forholde sig neutral.

Der bør ikke på nuværende tidspunkt opstilles detaljerede retningslinjer for dette udvalgs arbejde. Som det er fremgået af det forudgående, er der en række forhold, som må afklares i den konkrete situation. Udvalget bør derfor selv tilrettelægge sit arbejde, herunder opstille en handleplan på baggrund af den repræsenterede sagkundskab og udvalgets erfaringer.

Det er ikke tanken, at udvalget selv skal agere i en situation, herunder med terapi og sjælesorg samt eventuelle afhøringer af ansatte. Dette kan være en mulighed, men tanken er primært, at udvalget i kraft af sin viden hurtigt og på egen hånd skal kunne træffe afgørelse om, hvordan en konkret sag skal behandles, herunder hvilke tiltag LM skal gøre. Dette kan være i relation til anmeldelse, terapeutisk behandling, juridisk bistand, foreløbige undersøgelser, herunder evt. finde en person, som kan afklare sagen i forhold til en eventuel medarbejder i LM.

Udvalget bør have en bevilling, således at der årligt afsættes et beløb, som udvalget kan råde over i de situationer, hvor udvalget evt. efter forelæggelse for generalsekretæren finder, at LM har en forpligtelse til at medvirke økonomisk.

Det er ikke givet, at en sag kommer til pressens kendskab, men det kan ikke udelukkes. Da der er tale om meget personfølsomme sager, bør LM ikke af egen drift orientere pressen, heller ikke gennem LMs egne udgivelser. I det omfang det kan undgås at sagerne bliver omtalt, vil de involverede personer som regel være bedst tjent med dette. LM kan og skal dog ikke hindre dem, der er direkte involveret i en sag, i at udtale sig. I det omfang en sag måtte blive almindeligt kendt i LM eller komme til pressens kendskab, bør der kunne afgives udtalelser fra LM. Sådanne udtalelser bør være præget af åbenhed og ærlighed, uden at der fra LMs side gives oplysninger, som er af personfølsom karakter. Sådanne udmeldinger på LMs vegne bør komme fra LMs generalsekretær. At generalsekretæren ikke kender til detaljerne i en sag, skønnes ikke at give problemer, idet LM altid kun vil kunne udtale sig i generelle vendinger. Det bør have undtagelsens karakter, at LM som organisation udtaler sig om detaljerne i personfølsomme sager. De involverede bør orienteres, inden LM kommer med udtalelser - også selvom de pågældende ikke direkte omtales.

Med hensyn til proceduren henvises i øvrigt til bilag 2.

3.5. Sager i LMs ydre missions arbejde.

Sager i LMs ydre missions arbejde bør som udgangspunkt behandles på samme måde som sager i Danmark med de ændringer, som forholdene kræver. I det følgende redegøres for de særlige forhold, som udvalget har været opmærksom på.

Den danske straffelov gælder kun i Danmark, men handlinger begået af danske statsborgere i udlandet kan behandles og straffes i Danmark, hvis handlingen er strafbar efter den lovgivning, der er gældende i det pågældende land (straffelovens § 7). Det er ikke muligt her at gøre op med straffelovgivningen i hvert enkelt af de lande, hvor LM arbejder. Der er ikke sammenfald med den danske straffelov, men det må antages, at der er et vist sammenfald. Oplysning om de enkelte landes lovgivning fås mest hensigtsmæssigt ved, at rette henvendelse til det pågældende lands ambassade, eller ved at tillidsmand eller anden ansvarlig medarbejder retter henvendelse til landets myndigheder.

Om der skal indgives politianmeldelse må på samme måde som anført under pkt. 3.3. bero på den forurettede eller dennes forældre. Afhængigt af de konkrete forhold kan det dog ikke udelukkes, at det må overvejes, hvorvidt LM skal tage initiativ til politianmeldelse af sager begået i et land, hvor LM har ydre missions arbejde.

Er der rejst beskyldning mod en missionær, skal det snarest afklares, om der skal rettes henvendelse til myndighederne i det pågældende land. Det skal endvidere afklares, om den, som beskyldningerne rettes imod, straks skal kaldes hjem med henblik på at sagen behandles i Danmark. Det er ikke muligt på forhånd at give nærmere retningslinjer. Ud over, at LM så vidt muligt må handle, så der tages skyldige hensyn til samtlige involverede personer, bør det også indgå i LMs overvejelser, at der ikke må kunne rejses kritik af LMs handlinger, hverken af de involverede eller af myndighederne i såvel Danmark som det pågældende land.

Det vil være naturligt, at sagen i første omgang håndteres af missionens ansvarlige i det pågældende land. Denne skal straks orientere missionssekretæren. Da det som regel ikke vil være hensigtsmæssigt at missionærgruppen eller én fra denne alene har ansvaret for sagen, skal missionssekretæren meget hurtigt rette henvendelse til det ovenfor nævnte udvalg, som skal medvirke til, at der udpeges en udenforstående, som sammen med missionssekretæren kan træde ind og varetage LMs opgaver. Det vil som regel være nødvendigt, at missionssekretæren og den pågældende forholdsvis tidligt i forløbet rejser til det pågældende land. De skal kunne handle på LMs vegne både i forhold til missionærerne og myndighederne i landet. De skal også vurdere, om der er behov for terapeutisk eller anden bistand til missionærerne.

Hillerød, marts 2003.

Uddrag af Bekendtgørelse af straffeloven

(LBK nr. 779 af 16/09/2002)

23. kapitel

Forbrydelser i familieforhold

.....

§210. Den, der har samleje med en slægtning i nedstigende linje, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk.2. Den, der har samleje med sin broder eller søster, straffes med fængsel indtil 2 år. Straffen kan bortfalde for den, der ikke er fyldt 18 år.

Stk.3. Bestemmelserne i stk.1 og 2 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn og med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje.

.....

24. kapitel

Forbrydelser mod kønssædeligheden

§216. Den, der tiltvinger sig samleje ved vold eller trussel om vold, straffes for voldtægt med fængsel indtil 8 år. Med vold sidestilles hensættelse i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.

Stk.2. Straffen kan stige til fængsel i 12 år, hvis voldtægten har haft en særlig farlig karakter eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.

§217. Den, som skaffer sig samleje ved anden ulovlig tvang, jf. §260, end vold eller trussel om vold, straffes med fængsel indtil 4 år.

§218. Den, der ved udnyttelse af en persons sindssygdom eller mentale retardering skaffer sig samleje uden for ægteskab med den pågældende, straffes med fængsel indtil 4 år.

Stk.2. Den, der skaffer sig samleje uden for ægteskab med en person, der befinder sig i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen, straffes med fængsel indtil 4 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216.

§219. Den, der er ansat eller tilsynsførende ved fængsel, forsorgshjem, børne- eller ungdomshjem, hospital for sindslidende, institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende institution, og som har samleje med nogen, der er optaget i institutionen, straffes med fængsel indtil 4 år.

§220. Den, som ved groft misbrug af en persons tjenstlige eller økonomiske afhængighed skaffer sig

samleje uden for ægteskab med den pågældende, straffes med fængsel indtil 1 år eller, såfremt forholdet er begået over for en person under 21 år, med fængsel indtil 3 år.

§221. Med fængsel indtil 6 år straffes den, der tilsniger sig samleje med en person, der vildfarende anser samlejet som ægteskabeligt eller forveksler gerningsmanden med en anden.

§222. Den, som har samleje med et barn under 15 år, straffes med fængsel indtil 8 år. Stk.2. Har barnet været under 12 år, eller har gerningsmanden forskaffet sig samlejet ved tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

§223. Den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, straffes med fængsel indtil 4 år.

Stk.2. Med samme straf anses den, som under groft misbrug af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person under 18 år til samleje.

§223 a. Den, der som kunde har samleje med en person under 18 år, der helt eller delvis ernærer sig ved prostitution, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

§224. Bestemmelserne i §§216-223 a finder tilsvarende anvendelse med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje.

§225. Bestemmelserne i §§216-220 og 222-223a finder tilsvarende anvendelse med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn.

§226. Har i de tilfælde, hvor efter foranstående bestemmelser gerningens strafbarhed afhænger af den krænkede persons fra det normale afvigende åndelige eller legemlige tilstand eller af personens alder, gerningsmanden handlet uden kendskab til pågældendes tilstand eller alder, og handlingen af denne grund ikke kan tilregnes ham som forsætlig, bliver, hvis han dog har handlet uagtsomt, en forholdsmæssig mindre straf at anvende.

§227. Straf efter §§216-224 og 226 kan bortfalde, når de personer, mellem hvilke køns-omgængelsen har fundet sted, er indtrådt i ægteskab med hinanden.

§228. Den, der

- 1) forleder nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre,
- 2) for vindings skyld forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed, fra at opgive det, eller
- 3) holder bordel,

straffes for rufferi med fængsel indtil 4 år.

Stk.2. På samme måde straffes den, der tilskynder eller bistår en person under 21 år til at søge erhverv ved kønslig usædelighed, samt den, der medvirker til en persons befordring ud af riget, for at denne i udlandet skal drive erhverv ved kønslig usædelighed eller benyttes til sådan usædelighed, når den befordrede person er under 21 år eller uvidende om formålet.

§229. Den, der fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld eller i oftere gentagne tilfælde at optræde som mellemmand, eller som udnytter en andens erhverv ved kønslig usædelighed, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§230. Den, der optager utugtige fotografier, film eller lignende af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde at udbrede materialet, straffes med fængsel indtil 2 år, under formildende omstændigheder med bøde. § 226 finder tilsvarende anvendelse.

§231. Har den, som skal dømmes efter §§ 228 eller 229, tidligere været dømt for nogen i disse bestemmelser omhandlet forbrydelse, eller har han for en berigelsesforbrydelse været dømt til fængsel, kan straffen forhøjes med indtil det halve.

§232. Den, som ved uterligt forhold krænker blufærdigheden eller giver offentlig forargelse, straffes med fængsel indtil 4 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§233. Den, som opfordrer eller indbyder til utugt eller stiller usædelig levevis til skue på en måde, der er egnet til at forulempe andre eller vække offentlig forargelse, straffes med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

§234. Den, som sælger utugtige billeder eller genstande til en person under 16 år, straffes med bøde.

§235. Den, som erhvervsmæssigt sælger eller på anden måde udbreder utugtige fotografier, film eller lignende af børn, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. På samme måde straffes den, som i en videre kreds udbreder sådanne fremstillinger.

Stk.2. Den, som besidder eller mod vederlag gør sig bekendt med fotografier, film eller lignende af børn, der

- 1) har samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje,
- 2) har kønslig omgang med dyr eller
- 3) anvender genstande på groft utugtig måde,

straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder.

§236. Når nogen dømmes efter §§ 216, 217, 218, stk.1, 222 eller 223, stk.2, eller efter §§224, 225 eller 226, jf. en af fornævnte bestemmelser, eller efter §232, kan der ved dommen gives den pågældende pålæg om ikke at indfinde sig i offentlige parker eller anlæg, på fælledele, ved skoler og legepladser, ved opdragelseshjem, ved sindssygehospitalet og institutioner for personer med vidtgående psykiske handicap, i bestemt angivne skove og på bestemt angivne badeanstalter og strandbredder.

Stk.2. Der vil derhos ved dommen kunne gives personer, der dømmes efter de i stk. 1 nævnte paragraffer eller efter §§228 og 229, pålæg om, at de ikke må lade børn under 18 år tage ophold i deres bolig eller uden politiets tilladelse selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under nævnte alder. Pålægget gælder dog ikke med hensyn til børn, over for hvilke den domfældte har forsørgelsespligt.

Stk.3. Når der er forløbet 3 år efter straffens udståelse, kan den dømte forlange spørgsmålet om ophævelse af et pålæg efter stk. 1 eller 2 forelagt retten. Begæringen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. §59, stk.2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Tages begæringen ikke til følge, kan den dømte ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet 3 år fra kendelsens afsigelse. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker før udløbet af denne frist.

Stk.4. Overtrædelse af de i henhold til stk. 1 og 2 meddelte pålæg straffes med fængsel indtil 4 måneder.

Bilag 2

Vejledende retningslinjer om forholdsregler ved seksuelle overgreb og/eller grænseoverskridende adfærd i LMs arbejde

Disse vejledende retningslinjer er udarbejdet som et bilag til en redegørelse om emnet. Retningslinjerne er udarbejdet således, at de kan læses isoleret. Redegørelsen kan dog rekvireres på LMs sekretariat eller på LMs internet-hjemmeside af den, der vil sætte sig ind i de overvejelser, som ligger bag.

A. Forebyggelse.

Forebyggelse består ikke kun i at *forebygge mod overgreb*, men også i at *forebygge mod ubegrundet mistanke om overgreb*. Lige så vigtigt som at sikre mod overgreb er det at søge at begrænse de situationer, hvor en medarbejder kan komme under mistanke.

I de situationer, hvor der kan opstå mere intim kontakt, f.eks. når yngre lejrdeleagere skal puttes, vaskes eller hjælpes på toilettet, bør der så vidt muligt være 2 personer til stede.

Ved kaldelse af medarbejdere til børne- og juniorarbejde, herunder lejre og kostskoler, hvor man får betroet ansvar for børn hele døgnet, skal mindst 2 personer med ansvar i LM sige god for medarbejderen.

Sjælesorg bør altid tilrettelægges således, at det undgås, at der kan opstå intime eller misforståelige situationer, eller at der kan rejses beskyldninger mod sjælesørgeren. I øvrigt bør almindelige normer for sjælesorg følges.

Overvejelser til forebyggelse af overgreb i vort arbejde i LM:

- *Læg opgaverne til rette, så der ikke opstår muligheder for hverken overgreb eller uberettiget anklage om overgreb.*
- *Som ansvarlige ledere må man til stadighed være naturligt ængstelige for muligheden af, at det næste overgreb kan ske. Samtal i medarbejderteamet konkret om, hvordan man undgår situationer, som kan føre til overgreb eller uberettiget anklage om overgreb.*
- *Børn, som er følelsesmæssigt forsømte i deres opvækst, udgør en særlig fare. Giv dem kærlighed og omsorg uden at blive intim. Find som ledere en fælles grænse for knus-, kram-, sidde på skødet-situationer, og vær skærpet opmærksom på at barnets grænser ikke overskrides. Lederne har ansvar for, hvor grænserne kommer til at gå.*
- *Undgå så vidt muligt en-til-en situationer, hvor én voksen og ét barn er alene.*
- *Vær ekstra opmærksom i sommersituationer, hvor mange er let påklædte.*

B. Underretning om overgreb.

Hvis en person i sjælesorg oplyser at have været udsat for et seksuelt overgreb eller anden form for grænseoverskridende adfærd af en ansat eller en person med ledelsesansvar i LM, er oplysningen fortrolig. Den pågældende skal opfordres til snarest at rette henvendelse til nedenfor nævnte udvalg. Alternativt skal der indgås en klar og utvetydig aftale om, at sjælesørgeren løses for sin tavshedspligt, så denne kan tage kontakt til udvalget.

Sjælesørgeren skal i første omgang ikke foretage sig andet end at yde den fornødne sjælesorg. Sjælesørgeren kan godt, hvis det ønskes, bistå den pågældende med hjælp og støtte. Sjælesørgeren bør ikke foretage efterforskning på egen hånd. Til eget brug bør sjælesørgeren straks nedskrive, hvad der er sagt.

Hvis en person i sjælesorg oplyser at have været udsat for et overgreb, som ikke er begået ved udnyttelse af tjeneste eller stilling i LM, kan der rettes henvendelse til nedenfor nævnte udvalg med henblik på vejledning.

Hvis man på anden måde end i sjælesorg bliver bekendt med eller opmærksom på at en ansat eller en person med ledelsesansvar i LM muligvis har begået et overgreb, bør der straks tages kontakt til nedenfor nævnte udvalg.

C. LMs udvalg vedrørende seksuelle overgreb

LM har nedsat et udvalg på 3-4 personer, som tager sig af sager vedrørende seksuelle overgreb. Udvalget skal primært tage sig af sager, hvor overgrebet er begået af en ansat eller en leder i LM, men udvalget kan også gå ind i sager, hvor dets bistand ønskes, selvom overgrebet ikke er begået ved udnyttelse af tjeneste eller stilling i LM.

Udvalget skal sørge for, at den forurettede ydes bistand. Udvalget afgør hvilken bistand, der kan ydes i hvert enkelt tilfælde. Udvalget skal også foranledige, at sagen bliver drøftet med og søgt afklaret i forhold til den, der angives at have begået overgrebet. Udvalget skal i den forbindelse forestå eller iværksætte de undersøgelser, som udvalget skønner nødvendige. Udvalget afgør selv, hvordan der skal handles i en konkret situation.

Udvalget skal ikke på egen hånd indgive politianmeldelse. Det er LMs holdning, at overgreb bør politianmeldes, men beslutningen herom træffes af den forurettede eller dennes forældre. Er overgrebet begået på et missionsfelt, må udvalget dog afgøre, om der skal indgives politianmeldelse.

Hvis udvalget skønner, at der er begrundet mistanke om, at der foreligger et overgreb, kan det indstille til generalsekretæren, at en medarbejder suspenderes fra sine opgaver.

Bliver mistanken bestyrket, eller bliver det gennem en straffesag eller på anden måde bevist, at der er

begået et overgreb, skal den, der har begået overgrebet, fratræde sin stilling/afgive samtlige tillidshverv i LM. Den endelige afgørelse herom træffes af generalsekretæren efter indstilling fra udvalget.

Udvalget har en økonomisk bevilling til rådighed, som gør det muligt at tilbyde terapeutisk bistand til forurettede i de situationer, hvor sådan bistand ikke tilbydes af det offentlige, og hvor overgrebet er begået ved udnyttelse af tjeneste eller stilling i LM. LM dækker i øvrigt de udgifter, som udvalget skønner det fornødent at afholde på LMs vegne.

Udvalget kan kontaktes ved henvendelse til LM's sekretariat, Industrivænget 40, 3400 Hillerød, 48207660, dlm@dlm.dk eller LM's generalsekretær, samme telefonnummer, joc@dlm.dk.

Retningslinierne har fundet tilslutning i LM's landsstyrelse, marts 2003, LS-03-02-C3.